

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ

Křesťanství, náboženství inkarnace, je zvěst o neoddělitelném vztahu božského a lidského, duchovního a duševního a tělesného. To je srdcem křesťanského učení o Kristu, Bibli i církvi, o liturgii a svátostech i o ctnostech víry, lásky a naděje: zde všude se prolíná božské a lidské. Pokud jedno od druhého odtrhneme, opouštíme půdu křesťanství a toho, čím křesťanství podstatně přispělo do pokladu světové kultury. Dnešní snahy o *holistický*, celistvý přístup ke skutečnosti, člověku a světu, právě křesťanství nejsou a nemohou být cizí.

O spojení božského a lidského (a o nebezpečí odtrhávat tyto dimenze skutečnosti od sebe navzájem) věděli křesťanští duchovní učitelé od nejstarších „otců pouště“ přes středověké mystiky typu Hildegardy z Bingen po současné autory duchovní literatury. O neoddělitelnosti poznání Boha a sebepoznání napsal své nejhlubší a nejpůsobivější texty svatý Augustin. Papež František zase zdůrazňuje terapeutické poslání víry a církve v naší době: církev má opustit pozici moralizátorky se zdviženým prstem a stát se spíše „polní nemocnicí“ – má obvazovat tělesné i duchovní, sociální i psychické rány dnešních lidí. Božské bez lidského může se stát démonickým, stejně jako ono lidské, které chce Boha vytěsnit a nahradit.

Druhý vatikánský koncil vyzval k intenzivnímu dialogu a spolupráci teologii a vědy o člověku; pastorační služba církve, má-li být opravdu účinná a plodná, nesmí ignorovat poznatky a zkušenosti, jimiž humanitní

vědy obohatily naše poznání a pochopení lidské existence. Protože božské a lidské k sobě neoddělitelně patří, křesťanská teologie a společenské vědy, zejména psychologie, se potřebují navzájem.

Autoři této knihy, teoložka a psychoterapeut, toto vzájemné doplnění realizují jak na rovině praxe – svou prací s enneagramem v rámci duchovních cvičení –, tak i v rovině teoretické, svou snahou reflektovat, promýšlet tuto praxi a ukazovat na její teologické i psychologické souvislosti. Tato knížka je výsledkem snahy o reflexi zkušeností s tvořivým uplatněním jedné psychodiagnostické metody v rámci duchovního doprovázení a zároveň zdařilým pokusem nabídnout plody této zkušenosti čtivou populární formou široké veřejnosti.

Jsem hluboce přesvědčen, že právě *duchovní doprovázení* bude hlavním úkolem církve budoucnosti. Toto doprovázení má být nabídnuto všem, kteří o ně stojí, nejen křesťanům a kandidátům vstupu do církve. Dosud se církev věnovala především klasické pastoraci věřících uvnitř církevních struktur, případně klasické misii s cílem získat další členy a zařadit je do těchto stávajících institučních a mentálních struktur. Rozumím-li dobře naléhavému prorockému volání současného papeže, pak jde dnes spíše o to, radikálně otevřít tyto struktury a odvážně vyjít za jejich hranice.

Církev budoucnosti musí být opakem uzavřené esoterické sekty, musí být nemanipulativním a nepodbízejícím se velkorysým pozváním pro všechny, pohostinným domovem se široce otevřenými dveřmi, domovem, který touto otevřeností neztrácí, ale naopak naplňuje svou křesťanskou identitu.

Každý člověk, ať se považuje za věřícího či spíše „duchovně hledajícího“, má duchovní dimenzi svého života a mnozí dnes touží po její kultivaci a rozvinutí. Vstupní branou do duchovního života – či civilněji řečeno: smysluplného života, který má hloubku, nezůstává na povrchu, není jen zmítán manipulací zvnějšku – je poctivá snaha po sebepoznání, otázka po vlastní identitě, smyslu a cíli svého směřování.

„Duchovní cvičení“, která by obcházela potřebu sebepoznání, by riskovala, že budou orientovat člověka k pouze „vnějšímu bohu“. Ten je však spíše bůžkem a projekcí našich přání, než živým Bohem, o kterém svědčí křesťanská víra. (Vnější člověk má vnějšího boha, vnitřní člověk má vnitřního Boha, učil mistr Eckhart.) Podobně lze vytknout neúplnost oněm dnes populárním „kurzům sebepoznání“ a „kurzům seberealizace“, které zapomínají, že skutečná seberealizace člověka je v jeho sebepřekročení, transcendenci: člověk bez Boha není celý.

Hledání Boha a hledání sebe patří bytostně k sobě, učil svatý Augustin. Denisa Červenková a Michal Petr svou prací s enneagramem v rámci duchovních cvičení, otevřených všem hledajícím, hledajícím sebe a hledajícím Boha, převádějí toto učení svatého Augustina do praxe. Touto knížkou se s námi dělí o své zkušenosti.

*prof. PhDr. Tomáš Halík, Th.D.
prezident České křesťanské akademie
a rektor kostela Nejsvětějšího Salvátora v Praze*